



**Bioetičko obrazovanje i
razvijanje stavova za živi
okoliš**

OBRAZOVNI MATERIJALI



Erasmus+

OBRAZOVNI MATERIJALI

Autori: Bruno Ćurko, Marija Kragić

Prevoditelji: Duje Drago Jurković, Josip Guć

Naslovna fotografija: Pexels Pixabay

Zahvale:

Zahvaljujemo svim učenicima, nastavnicima, profesorima, istraživačima, i svima ostalima koji su sudjelovali u projektu i koji su sa svojim idejama, povratnim informacijama i ohrabrenjima doprinijeli u stvaranju ovog dokumenta.

Autorsko pravo:

Materijali se mogu koristiti u skladu s: Creative Commons Licencom Nekomercijalno dijeli pod istim uvjetima



Izjava o odgovornosti:

Ovaj projekt je financiran uz potporu Europske komisije, Erasmus+ programa i Hrvatske nacionalne agencije za Erasmus+ Agencija za mobilnost i programe Europske unije. Ova publikacija odražava stavove samo autora, a Komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo kakvu upotrebu koja se može sastojati od podataka sadržanih u njima.



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



AGENCY FOR
MOBILITY AND
EU PROGRAMMES



beagle
Bioethical Education
and Attitude Guidance
for Living Environment

1. KAKO KORISTITI EDUKATIVNE MATERIJALE

U rukama držite rezultat drugog intelektualnog rezultata projekta BEAGLE – Bioethical Bioethical Education and Attitude Guidance for Living Environment (Bioetičko obrazovanje i razvijanje stavova za živi okoliš). Projekt okuplja partnere iz Hrvatske, Slovenije, Italije i Grčke, pod okriljem Erasmus+ platforme, sa zajedničkim ciljem promicanja bioetičkog obrazovanja, razvijanja kritičkog razmišljanja i općenite promjene stava prema boljem razumijevanju našeg okoliša.



U nastavku dokumenta ćete pronaći podjelu obrazovnih materijala prema dobnim skupinama djece i mladih te prema metodama koje se koriste u obrazovnim materijalima. Svi materijali su detaljno opisani „korak po korak“ i kreirani na način da promiču interaktivnu raspravu i kritičko mišljenje među mladima o bioetičkim temama.



Svi materijali, među ostalim, imaju naznačenu dobnu skupinu djece, vrijeme trajanja i broj sudionika. **To ne znači da se morate striktno držati napisanoga, već materijale možete prilagođavati potrebama grupe.** Materijali su dizajnirani kao samostalna obrazovna pomagala te su namijenjeni da pruže opće okvir iz kojeg možete izabrati pitanja i aktivnosti koje najbolje odgovaraju vašoj grupi i vama.

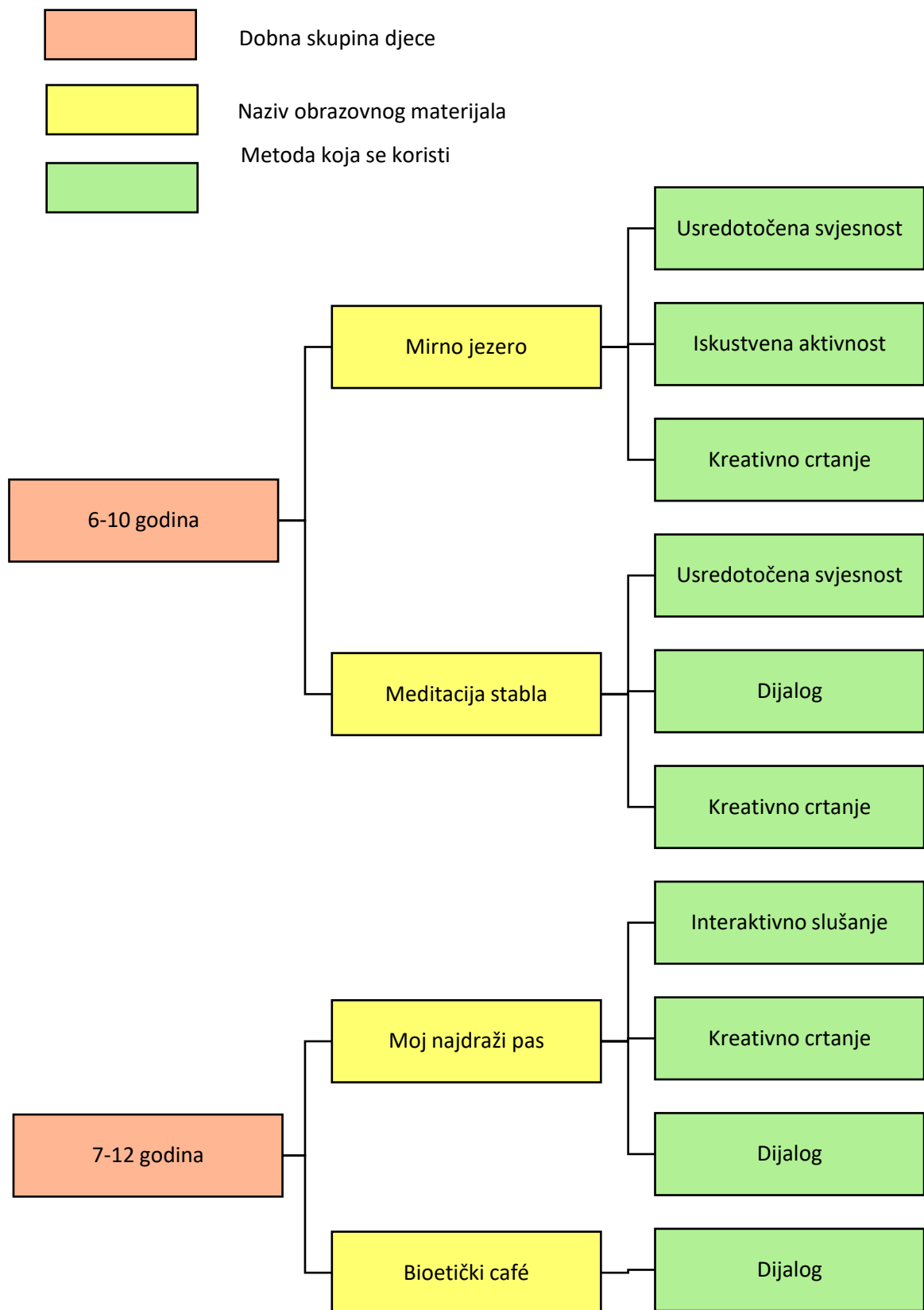


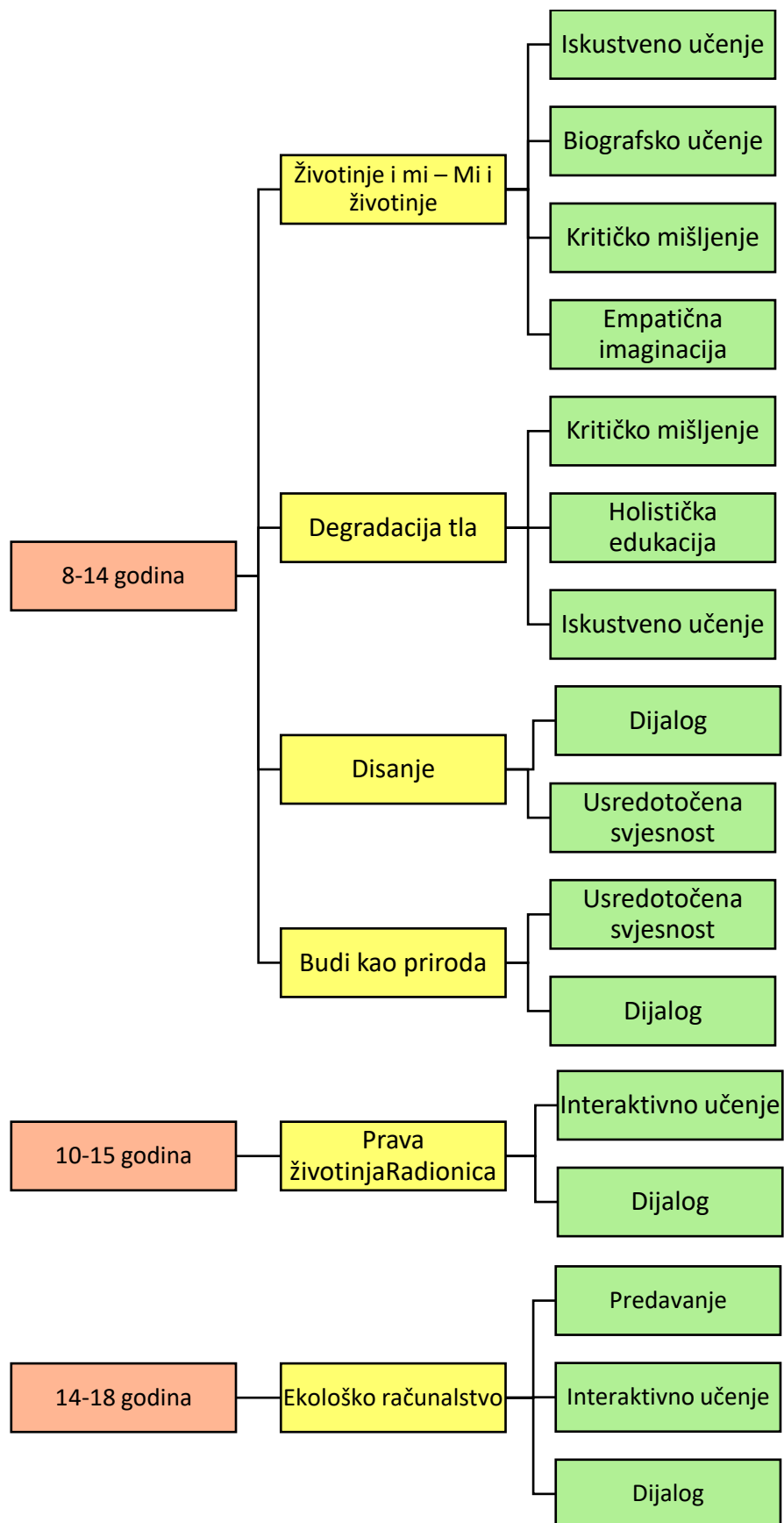
Materijali se mogu koristiti u različitim obrazovnim okolnostima i u bilo kojoj zemlji i u bilo kojem kontekstu jer se bavi pitanjima koja nemaju granica već su univerzalna.



Nadamo se da će vas ovi obrazovni materijali potaknuti na kreativnost i dati vam novu dimenziju u radu i poučavanju o bioetičkim temama na jednostavan, kretivan i zabavan način.

2. PODJELA EDUKATIVNIH MATERIJALA





Bioetički café

Bilješka: Ova radionica se može održati sa širokim rasponom dobnih skupina. Pobrinite se da bioetička tema, broj sudionika, vrijeme i nivo rasprave bude prilagođen dobi skupine.

Dobni raspon: 7-12 godina

Vrijeme: 60-90 minuta

Grupa: 10-15 sudionika

Materijali i alati: Crna ili bijela ploča, nekoliko listova papira, markeri.

Obrazovne metode: Sokratovski dijalog, filozofski dijalog.

Ključne obrazovne točke:


- Potaknuti sudionike da:
 - razmisle o svom odnosu s prirodom
 - razumiju prirodu i procese u prirodi
 - ponovno uspostave vezu s prirodom
 - kritički razmišljaju

Uvod:

Prvi sokratovski café organizirao je u Parizu 1992. Marc Sautet (1947-1998), profesor filozofije na pariškom Institutu političkih znanosti (French Institut d'études politiques de Paris). Ova radionica je adaptirana verzija filozofskog caféa za bioetičko obrazovanje.

Korak po korak – kako to napraviti?

- Ako radite s djecom, pobrinite se da im je udobno i da budu opuštena.
- Mogu sjesti kako god žele, ali moraju biti svjesni vašeg (voditeljevog) prisustva u svakom trenutku.
- Voditelj počinje radionicu svojim predstavljanjem i upoznavanjem sudionika/djece.
- Voditelj predstavlja djeci pravila sudjelovanja u radionici:

- 
- Ako želite nešto reći, morate podignuti ruku.
 - Morate slušati druge pažljivo, jer je jako važno pratiti raspravu.
 - Razmislite o temi rasprave i izrazite svoje mišljenje.

 - Voditelj objašnjava plan radionice:
 - Sudionici moraju predložiti pet do deset tema za raspravu. Svaka tema koja se tiče prirode je dobrodošla. Ako radite s malom djecom (7-12) vi predlažete prvih nekoliko tema. Primjerice možete predložiti:
 - Vukovi – dobre ili loše životinje?
 - Trebaju li životinje biti u zoološkom vrtu?
 - Trebaju li ljudi imati kućne ljubimce?
 - Sviđaju li nam se ružne životinje?


 - Kada voditelj predloži nekoliko tema, pitajte djecu o kojoj temi žele raspravljati. Ohrabrite djecu da predlažu teme. Ako predlože temu koja nije vezana s bioetikom, objasnite im zašto ta tema nije povezana s bioetikom.
 - Svaka predložena tema treba biti napisana na ploču.
 - Svaka predložena tema treba biti objašnjena s jednom ili dvije rečenice.
 - Djeca glasaju za jednu temu.
 - Počnite raspravu o temi s najviše glasova.

 - Započnite raspravu s objašnjenjem teme od strane autora te teme. Pokušajte pronaći nešto zanimljivo u objašnjenju i postavite pitanje o tome. Primjerice: Mislite li jesu li vukovi dobre ili loše životinje? Potom ohrabrite djecu da odgovaraju. Ovisno o odgovorima djece, voditelj postavlja sljedeće pitanje. Primjerice: Što mislite o uobičajenom mišljenju kako su vukovi loše životinje? Ili: Zašto su vukovi loši u svakoj bajci ili priči?

 - Svako novo pitanje mora biti povezano s odgovorima u raspravi. (Pitanja primjerice mogu ići u ovom smjeru: Jesu li vukovi loši za ljude ili su ljudi loši za vukove? Tko određuje dobrotu ili zloću vukova? Tko napravi više štete, ljudi vukovima ili vukovi ljudima? Zašto? Itd.)

 - Konačna i precizna definicija nije glavna svrha radionice! Cilj je potaknuti sudionike/djecu na razmišljanje o prirodi i svom odnosu s njom.

 - Nakon 45 minuta rasprave, voditelj prekida raspravu. Radite li s odraslima, rasprava može trajati i do 2 sata.

- 
- Odvojite još 5 minuta za meta-raspravu, pitajte djecu sviđa li im se radionica, jesu li nešto naučili, itd.

Savjeti za voditelja napisana od strane Reicha (2003) za Sokratovu metodu, mogu se dobro koristiti u ovoj radionici:

- Potražite odgovarajući prostor i stvorite okruženje dobrodošlice.
- Naučite imena sudionika i neka sudionici međusobno nauče imena.
- Objasnite pravila.
- Pitajte pitanja i neka vam ne bude neugodno u tišini. Tišina je produktivna. Ako nitko ne odgovori nakon nekog vremena, preformulirajte pitanje.
- Stvorite, kako Reich to naziva “produktivnu nelagodu”. Ne uklanjajte nelagodu odmah jer tako izgleda neovisno učenje. Dopustite sudionicima da steknu udobnost u dvosmislenosti.
- Pozdravite nove razlike.
- Ne odbacujte “lude ideje” budući da mogu ponuditi nove perspektive, ali i obeshrabriti ideje koje su pokušaj da se izbjegne sudjelovanje.
- Prije svega, koristite dodatna pitanja kako bi razjasnili točke u odgovoru na prethodno pitanje.
- Kao voditelj budite otvoreni naučiti nešto novo.

Dodatni materijali:

- <https://philopractice.org/web/ways-of-thinking-in-philosophical-practice/item/185-7-opening-philosophical-cafes-with-a-talk>
- <http://www.socratescafe.com/>
- <https://enfieldphilosophycafe.com/about/>
- <https://www.uregina.ca/arts/philosophy-classics/cafe.html>
- <http://swanseaphilosophycafe.weebly.com/>